

سند آرڊيننس نمبر XVI، 1970
سند بورڊ آف ٽيڪنيڪل ايجوڪيشن آرڊيننس، 1970
فهرست (Contents)

- تمهيد (Preamble)
- دفعات (Sections)
1. مختصر عنوان، شروعات ۽ حد عمل (Application)
  2. تعريفات (Definitions)
  3. قيام ۽ شموليت (Establishment and in Corporation)
  4. بورڊ جي جوڙجڪ (Constitution of Board)
  5. چيئرمين ۽ ارڪان (Members) جي نااهلي، هٽائڻ ۽ استعيفيٰ
  6. بورڊ جون گڏجاڻيون (Meetings of the Board)
  7. ضابطو رکندڙ اختياري (Controlling Authority)
  8. ضابطو رکندڙ اختياري جا اختيارات (Powers of Controlling Authority)
  9. مشاورتي جماعت (Advisory Council)
  10. بورڊ جا اختيارات ۽ ذميواريون (Powers and duties of the Board)
  11. نصابي ڪتاب (Text Books)
  12. جماعتون (Committees)
  13. عملدار ۽ ملازم (Officers and Servants)
  14. عملدارن ۽ ملازمن جا اختيارات ۽ ذميواريون (Duties)
  15. پراوڊنٽ فنڊ يا پينشن (Provident Fund or Pension)
  16. چيئرمين کي اختيارات جي منتقلي (Delegation)، وغيره.
  17. بورڊ ۽ ان جي ملازمن جي استثنائي (Immunity)
  18. بورڊ هڪ مقامي اختياري هئڻ (Local Authority)
  19. بجيت جا ڪاٽا (Budget Estimates)
  20. حساب ڪتاب رکڻ (Maintenance of Accounts)
  21. سالياني خبر چار (Reports) ۽ حاصلات (Returns) پيش ڪرڻ
  22. جاچ پڙتال (Audit)
  23. تصديق (Validation)
  24. ڪار گذاري (Acts)، حڪمن (Orders) جو تحفظ (Protection)
  25. قاعدا (Rules)
  26. ضابطا جوڙڻ لاءِ بورڊ جا اختيارات (Powers of Board to make Regulations)
  27. منسوخ (Repeal)

30هين ڊسمبر 1970

هڪ آرڊيننس، سنڌ بورڊ ٽيڪنيڪل ايجوڪيشن جي جوڙجڪ ۽ قيام لاءِ

جيئن ته سنڌ صوبي لاءِ سنڌ بورڊ فني تعليم (Technical Education) جي جوڙجڪ ۽ قيام هيٺين ريت ضروري ٿي پيو آهي:

تمهيد

(Preamble)

هاڻي، تنهن ڪري، 25 مارچ 1969ع جي مارشل لا جي اعلان جي عمل جي روشني ۾، عبوري آئيني حڪم (PCO) سان گڏ پڙهو ۽ ان سلسلي ۾ مليل سمورن اختيارن موجب سنڌ جي گورنر هيٺيون آرڊيننس نافذ (Promulgate) ڪرڻ فرمايو آهي:-

1.1 (1) هي آرڊيننس، سنڌ بورڊ فني تعليم (Technical Education) جي جوڙجڪ ۽ قيام لاءِ هڪ آرڊيننس، 1970 سڏيو ويندو.

مختصر عنوان ۽ شروعات

(2) هي آرڊيننس، ان وقت نافذ العمل ٿي ويندو، جڏهن حڪومت سرڪاري گزيت ۾ نوٽيفڪيشن شايع ڪرائيندي.

(3) اهو اهڙي شخص تي لاڳو نه ٿيندو جيڪو ان وقت ڪنهن نظام تحت ڪنهن قانون جي تربيت حاصل ڪندو هجي.

2. هن آرڊيننس ۾، جيستائين مفهوم (context)، جو مطلب ٻئي هنڌ ٻيو نه هجي تيستائين هيٺين لفظن جي معنيٰ هيٺين ريت سمجهي ويندي:

وصفون/صفون (Definitions)

(a) "بورڊ" مطلب هن آرڊيننس (Ordinance) تحت جوڙيل سنڌ بورڊ آف ٽيڪنيڪل ايجوڪيشن.
(b) "مرڪز" (Centre) مطلب ادارو جيڪو فني مضمونن ۾ سَنَدَن (Certificates) جي سطح تي تربيت ڏيندو هجي،

(c) "چيئرمين" مطلب بورڊ جو سربراھ،

(d) "جماعت" (Committee) مطلب دفع (Section) 19 تحت جوڙيل جماعت (Committee)

(e) "امتحان جو ڪنٽرولر" مطلب بورڊ جي امتحان جو ڪنٽرولر.

(f) "ضابطو رکندڙ اختياري" (Controlling Authority) مطلب بورڊ جي ضابطو رکندڙ اختياري.

(g) "حڪومت" مطلب سنڌ حڪومت

(h) "ادارو" مطلب ادارو جيڪو بورڊ طرفان مڃيل هجي، ڊگري کان هيٺين سطح جي فني ۽ معاشي تعليم ڏيندو هجي ۽ ان سان گڏوگڏ هڪ ٻولي ٽيڪنيڪل اداري، هڪ فني اداري، هڪ معاشي اداري، هڪ ووڪيشنل اداري ۽ ڪنهن ٻئي اداري يا ڪاليج جيڪو ڊپلوما يا سندن جي سطح تي فني، معاشي يا ووڪيشنل مضمون ۾ تعليم وٺندو هجي،

(i) "ادارو" مطلب هڪ ادارو يا مرڪز

(j) "ڪن" مطلب بورڊ جو رڪن، (Member)

(k) "ڄاڻايل" (Prescribed) مطلب قاندين ۽ ضابطن موجب ڄاڻايل

(l) "پرنسپال" مطلب اداري جو سربراھ

(m) "مڃيل" مطلب بورڊ طرفان مڃيل (Recognized)

- (n) “قاعدن ۽ ضابطن” مطلب هن آرڊيننس تحت جوڙيل ترتيبوار قاعدا ۽ ضابطا
- (o) “سيڪريٽري” مطلب بورڊ جو سيڪريٽري
3. (1) هن آرڊيننس جي لاڳو ٿيڻ شرط ٿي، هن آرڊيننس تحت حڪومت کي سنڌ بورڊ آف ٽيڪنيڪل ايجوڪيشن نالي سان هڪ بورڊ جوڙيون ۽ قائم ڪيو ويندو.
- (2) بورڊ هڪ باڊي ڪارپورٽ هوندا ۽ وراثتي ملڪيت جي منتقلي حاصل ڪرڻ ۽ عام پابندي، ملڪيت کي پاڻ وٽ رکڻ جي سگهه ۽ ساڳي ملڪيت کي منتقل ڪرڻ تي، پنهنجي ڪارپوريت نالي طرفان ڪيس ڪري سگهن ٿا يا انهن تي ڪيس ٿي سگهي ٿو.
4. (1) بورڊ هيٺين رڪنن (Members) تي مشتمل هوندو:-
- (i) چيئرمين،
- (ii) پرنسپال، اين اي ڊي انجنيئرنگ ڪاليج، ڪراچي،
- (iii) پرنسپال، سنڌ يونيورسٽي انجنيئرنگ ڪاليج، ڄامشورو
- (iv) ڊائريڪٽر فني تعليم (Technical Education)، سنڌ،
- (v) چيئرمين، ثانوي ۽ اعليٰ ثانوي تعليم بورڊ ڪراچي، ۽ چيئرمين ثانوي تعليمي بورڊ، ڪراچي.
- (vi) چيئرمين، ثانوي ۽ اعليٰ ثانوي تعليمي بورڊ، حيدرآباد،
- (vii) ڊائريڪٽر، “بيورو آف ڪريڪولم (Bureau of Curriculum)، تعليمي سڌاري (Education Extension)، خصوصي خدمتون (Specialized Services)، سنڌ”
- (viii) چيئرمين، سنڌ نصابي ڪتاب بورڊ،
- (ix) هڪ پرنسپال پوليتيڪنڪ اداري لاءِ، ضابطو رکندڙ اختيار (Controlling Authority) طرفان نامزد (Nominate) ڪيو ويندو.
- (x) هڪ سربراھ (Head) معاشي اداري (Commercial Institute) جو، ضابطو رکندڙ اختيار (Controlling Authority) طرفان نامزد ڪيو ويندو.
- (xi) هڪ سربراھ (Head) هنري اداري (Vocational Institute) يا فني تربيتي مرڪز (Technical Training Centre) لاءِ، ضابطو رکندڙ اختيار (Controlling Authority) طرفان نامزد ڪيو ويندو.
- (xii) هڪ صنعتڪار (Industrialist) ضابطو رکندڙ اختيار (Controlling Authority) طرفان نامزد ڪيو ويندو.
- (xiii) ضابطو رکندڙ اختيار (Controlling Authority) مرڪزي جماعت (Central Council)، انسٽيٽيوٽ آف انجنيئرز پاڪستان، جو هڪ رڪن (Member)، جنهن جو تعلق سنڌ ۾ اداري جي ڪنهن مقامي مرڪز سان هجي، کي نامزد ڪري سگهي ٿي.
- (xiv) “ڊپٽي ڊائريڪٽر ڊائريڪٽوريٽ آف ٽيڪنيڪل تعليم جي ادارن (Vocational Institutes of Girls) لاءِ”
- 2) رڪن (Members) جا نالا سرڪاري گزيت ۾ ڄاڻايا ويندا. (Notified)

3) ڪنن (Members) جي آفيس جو مدو (Term)، اڳوڻن سرڪاري (ex-officio) رڪنن (Members) کانسواءِ، ٻه سال هوندو.

4) ي آفيس لاءِ مقرر ڪيل ڪو به رڪن (Member) ايڪ رڪن (Member) نه رهي سگهندو، جيڪڏهن کيس اها آفيس رڪن کان منع (Cease) ڪيو وڃي.

5) جڏهن ڪو شخص بورڊ جو رڪن (Member) نه رهي، ته اهو جيڪڏهن ڪنهن جماعت (Committee) جو رڪن (Member) هوندو ته اهو به نه رهندو.

5 ڪ رڪن (Member)، هڪ اڳوڻي سرڪاري رڪن (ex-officio member) کانسواءِ، پنهنجي ميمبر شپ تان چيئرمين کي خط (Letter) لکي استعيفيٰ (Resign) ڏئي سگهي ٿو.

6. ڪو به رڪن (Member) ضابطو رکندڙ اختياري (Controlling Authority) طرفان برطرفي (Removed) اهل هوندو، جيڪڏهن ---

(i) هي ذهني توازن وڃائي ويٺو هجي،

(ii) هي ڪنهن مجاز عدالت طرفان ڏيوالو قرار ڏنو ويو هجي،

(iii) ڪورٽ طرفان نيچ اخلاقي ڏوهه ۾ جوابدار قرار ڏنو ويو هجي.

ان سلسلي ۾ ضابطو رکندڙ اختياري (Controlling Authority) نو فيصلو حتمي هوندو [:]

“آگاهه ڪيو وڃي ته ڪو به رڪن (Member) تيسٽائين نه هٽايو (Removed) ويندو جيستائين کيس ٻڌڻ (Heard) جو موقعو نه ڏنو وڃي.”

7. (1) جڏهن به بورڊ ۾ ڪنهن فونگي، استعيفيٰ يا برطرفي سبب رڪنيت جي آسامي نڪري اها دفع (Section) 4 جي شقن موجب پري ويندي.

(2) رڪن جيڪو بورڊ ۾ آسامي جي جڳهه ڀريندو اهو جنهن رڪن جي جاءِ تي مقرر ٿيو هوندو، ان جي

جورڪن رهي سگهندو.

8. (1) چيئرمين، جڏهن ضروري سمجهي، گهرائي سگهجي ٿو، ۽ گهٽ ۾ گهٽ 5 رڪن (Members) ني درخواست (Requisition) تي، بورڊ جي گڏجاڻي گهرائي سگهي ٿو.

(2) بورڊ جي گڏجاڻيءَ لاءِ ڪورم (Quorum) ست هوندو.

9. بورڊ کي سڄي سنڌ صوبي ۾ موجود ادارن ۽ مرڪزن مٿان اختيار حاصل هوندا، جيڪي حڪومت، سرڪاري گزيت ۾ نوٽيفڪيشن ذريعي فراهم ڪيا هوندا، ڪنهن اداري يا ادارن جي درجي تي بورڊ

جا اختيار ختم ڪيا ويندا.

10. سنڌ حڪومت جو تعليم وارو (سيڪريٽري)، بورڊ جي ضابطو رکندڙ اختياري (Controlling Authority) هوندو.

11. (1) ضابطو رکندڙ اختياري کي اختيار آهي ته اها اهڙي شخص يا اشخاص ذريعي، جن کي ضابطو رکندڙ اختياري هدايت ڪري، انهن جي ذريعي آفيسز، ڪارروائين (Activities) ۽ فنڊز (Funds) جي

چاچ ڪرائي سگهي ٿي ۽ بورڊ طرفان ڪيل چاچ پڙتال (Examination Conducted) ۽ بورڊ (Powers of) سان لاڳاپيل ڪنهن به معاملي جي سلسلي ۾ چاچ ڪري سگهي ٿي.

ڪنن جي داخلا
(Registration of
Members)

ڪنن جي برطرفي
(Removal of
Members)

عارضی آساميون
(Casual)

بورڊ جون گڏجاڻيون
(Meetings of the
Board)

بورڊ جي اختيارن جو دائرو
(Extent of Powers of
Board)

ضابطو رکندڙ اختياري
(Controlling
Authority)

رڪندڙ
ضابطو
جي
نتيڀارات

Controlling
Authority)

(2) ضابطو رکندڙ اختياري اهڙي ڄاڻ رپورٽ بابت بورڊ سان صلاح مشورو (Communicate) ڪري سگهي ٿي ۽ بورڊ کي اهڙي ڄاڻ يا چنڊ ڇاڻ جي نتيجي بابت مخصوص عرصي دوران قدم کڻڻ لاءِ مشورو ڏئي سگهي ٿي.

(3) بورڊ اهڙي صلاح مشوري بعد ڪنيل قدامت بابت ضابطو رکندڙ اختياري کي آگاهه ڪندو (Shall Report).

(4) جيڪڏهن بورڊ مناسب عرصي دوران ضابطو رکندڙ اختياري کي مطمئن ڪرڻ لاءِ ڪو قدم نٿو کڻي ته، ضابطو رکندڙ اختياري، بورڊ طرفان پيش ڪيل وضاحت تي غور ڪرڻ بعد، اهڙيون هدايتون ڏئي سگهي ٿي، جيڪي ضابطو رکندڙ اختياري موزون سمجهندي، ۽ چيئرمين اهڙين هدايتن تي عمل ڪندو.

(5) جيڪڏهن ضابطو رکندڙ اختياري مطمئن آهي ته بورڊ يا جماعت (Committee) ي ڪا ڪارروائي هن آرڊيننس، يا قاعدن ۽ ضابطن موجب نه آهي ته، ضابطو رکندڙ اختياري، هن دفع (Section) جي شقن موجب، لکت ۾ حڪم ذريعي، اهڙي ڪارروائي رد (Annul) ڪري سگهي ٿي. اهڙو حڪم جاري ڪرڻ کان اڳ آگاهه ڪيو وڃي ته، ضابطو رکندڙ اختياري، چيئرمين ذريعي، جيئن ڪيس هوندو، بورڊ يا ڪميٽي کي طلب ڪري سگهي ٿي، سبب ڄاڻائڻ لاءِ ته ڇو اهڙو حڪم جاري نه ڪيو وڃي ها.

12. (1) هن آرڊيننس جي شقن موجب، بورڊ کي سنڌ ۾ فني (Technical) هنري (Vocational) معي (Industrial) ماشيني (Commercial) تعليم منظم ڪرڻ (Organize) هلائڻ (Regulate) سڌاري (Develop) ضابطي (Control) جو اختيار هوندو.

(2) خاص طور تي (In Particular) ۽ ذيلي دفع (Sub-Section) (1) ذريعي ڏنل اختيار سان راءِ، بورڊ کي اختيار هوندو ته ---

(i) ڊگري سطح کان هيٺ فني، هنري، صنعتي 7 معاشي تعليم جا امتحان منعقد ڪرڻ جو ۽ اهڙا ٻيا طرفان طئي ڪيا وڃن، "ح کان هيٺ لازمي رجسٽريشن (Registration) ذريعي فني، هنري، صنعتي ۽ معاشي تعليم جي سڌاري جا انتظام پڻ ڪري سگهي ٿو."

(ii) امتحانن لاءِ پڙهائي جي نصاب (Course) جو تعين (Prescribe) ڪرڻ.

(iii) ڌارن جي سڃاڻپ (Recognition) ۽ الحاق (Affiliation) لاءِ شرطون طئي ڪرڻ.

(iv) ان سلسلي ۾ بورڊ طرفان ڄاڻ لاءِ مقرر ڪيل جماعت (Committee) پاران مليل ڄاڻ رپورٽ

عارضن طور تي، سڃاڻپ (Recognition) جي معاهدي (Accord) کان

ڪار ڪرڻ يا ختم ڪرڻ.

(v) تسليم شده (Recognized) اداري جي ڄاڻ ڪرڻ يا ڄاڻ جو بندوبست ڪرڻ ۽ ڄاڻ رپورٽون

(Inspection Reports) ب ڪرڻ.

(vi) اميدوارن جي اهليت طئي ڪرڻ لاءِ ۽ انهن کي امتحانن لاءِ داخلا ڏيڻ لاءِ، داخلا لاءِ امتحان جون

شرطون طئي ڪرڻ.

- (vii) امتحان پاس ڪندڙن کي سرٽيفڪيٽ (Certificate) ۽ ڊپلوما (Diploma) اري ڪرڻ.
- (viii) اهڙيون فيس طئي، طلب يا وصول ڪرڻ جيڪي جائز آهن (Prescribed).
- (ix) تسليم ڪيل ادارن (Recognized Institutions) هائش، صحت ۽ نظم و ضبط (Discipline) جي انهن جي عام پلائي لاءِ نظرداري (Supervise) ڪرڻ.
- (x) اداري ۾ ۽ تسليم ڪيل ادارن لاءِ اعليٰ اخلاقي سرگرميون (Extra-moral activities) منعقد ڪرڻ (Organize) ۽ انهن کي هٿي ڏيڻ (Promote).
- (xi) ن ۽ ضابطن تحت وظيفو (Scholarship)، تمغا (Medals) ۽ انعام (Prizes) منعقد ڪرڻ (Institute) ۽ ڏيڻ (Award).
- (xii) ضابطو رکڻ (Control) ۽ ان جي ملڪيت (Property) ۽ فنڊز سنڀالڻ (Administer).
- (xiii) هن آرڊيننس ۽ ضابطن تحت مليل ذميوارين موجب نڪا سنڀالڻ (enter into) ۽ انهن کي اري رکڻ (Carry out).
- (xiv) سالياني بجيٽ منظور ڪرڻ.
- (xv) ڪا به متحرڪ (Moveable) ۽ غير متحرڪ (Immoveable) ملڪيت منتقل ڪرڻ (Transfer).
- (xvi) امدادي رقم (Endowments) رکڻ (Hold)، سنڀالڻ (Manage).
- (xvii) ساميون (Posts) پيدا ڪرڻ (Create)، ختم ڪرڻ (Abolition) سميت سمورا انتظامي معاملن هلائڻ (Regulate) ۽ ڪرڻ (Decide).
- (xviii) عملو (Staff) نهن جون ذميواريون ۽ خدمتن (Services) جون شرطون واضح ڪرڻ (Define).
- (xix) آرڊيننس جا مقاصد (Purposes) لاءِ عمارتن، ملڪيتن (Premises)، فرنيچر، سامان (Apparatus) ٺاهڻ ۽ ٻين گهريل شين لاءِ ضابطا (Provision) جوڙي سگهي ٿو.
- (xx) هڙن خرچن (Expenditure) جي منظوري (Sanction) ملدارن ۽ عملي جي مقرري جي جيڪي هن آرڊيننس جا مقاصد مائڻ لاءِ ضروري (Necessary) آهن.
- (xxi) آرڊيننس جا مقاصد مائڻ لاءِ ٻيا سمورا ضروري قدم کڻڻ.
- 3) رڊ پنهنجي اختيارن مان ڪي به اختيار چيئرمين، يا بورڊ جي ڪنهن عملدار يا جماعت (Committee) ڪيل ذيلي جماعت (Sub-Committee) جي حوالي (Delegate) موجب جيئن مناسب ٿي سگهي.

13. (1) بورڊ کي ضابطن جوڙڻ جو اختيار هوندو، هن آرڊيننس موجب سمورن يا هيٺين مان ڪنهن به معاملي تي، يعني: ---

(الف) جماعتن (Committees) جي اختيارن (Powers) ۽ ذميوارين (Duties) جوڙجڪ،

ضابطا جوڙڻ لاءِ بورڊ رڊ
جا اختيارات
(Powers of the
Board to make
regulations)

ب) بورڊ جي عملدارن جا دفع (Section) (15) ۾ ڄاڻايل اختيارات ۽ ذميواريون،
 ج) بورڊ جي ملازمن جي خدمتن (Services) جا شرطون ۽ ضابطا، ضابطي واري ڪارروائي
 (Disciplinary Action) ۾ جي رٽائرمينٽ سميت.

پلاٽي لاءِ پينشن يا پروويڊنٽ فنڊ يا ٻنهي جو قيام،
 (ه) اهڙا ٻيا معاملا جيڪي ضابطن ۾ ڄاڻايل گهرجن يا هنن آرڊيننس جي شقن کي اثرائتو بڻائڻ لاءِ
 ضروري هجن.

(2) بورڊ طرفان جوڙيل ضابطا حڪومت کي فراهم ڪيا ويندا ۽ ٽيسٽائين لاڳو نه ٿيندا جيستائين اهي

حڪومت طرفان منظور نه ٿا ٿين. حڪومت انهن کي منظور يا منع ڪري يا وڌيڪ فور لاءِ پنهنجي

سفارشون (Recommendations) سميت بورڊ حوالي ڪري سگهي ٿي.

14. بورڊ هيٺيون شيون فراهم ڪرڻ لاءِ هن آرڊيننس سان لاڳاپيل قاعدا ۽ ضابطا جوڙي سگهي ٿو:-

(i) اٽپ (Recognition) حاصل ڪرڻ ۽ سڃاڻپ ختم ڪرائڻ (Withdrawal) لاءِ ادارن جي داخلا.

(ii) تدريسي عمل (Studies) جون عام اسڪيمون (General Schemes) باجندڙ مضمونن جو سمورو انگ ۽ نصاب (Courses) جي عرصي (Duration) سميت.

(iii) ادارن جي جاچ پڙتال (Inspection) ۽ انهن طرفان فراهم ڪيل خبر چار (Reports)، ريترنز (Returns) وڌيڪ معلومات (Information).

(iv) اميدوارن جون امتحانن لاءِ داخلا جون شرطون ۽ انهن جي ڊپلوما، سرٽيفڪيٽس ۽ ٽائٽلز لاءِ

اهليت.

(v) ضابطن تحت اهڙا ٻيا معاملا قاعدن ۾ ڄاڻايل ضروري آهن.

14-A. ڪو به ماڻهو جيستائين بورڊ طرفان اختيار نه ڏنو ويو هجي (Authorized)، بورڊ طرفان دفع

(Section) 14 تحت جوڙيل عام تعليمي اسڪيمز ۾ شامل هنري (Vocational)، فني (Technical) يا معاشي (Commercial) رٽيفڪيٽ جاري نه ڪري

سگهندو.

وضاحت:- -- "شخص" هن دفعي (Section) موجب ڪو باڊي ڪارپوريت (Body Corporate) يا ڪو ٻيو ماڻهو (Body)، آرگنائيزيشن (Organization) يا ادارو (Institution) هوندو.

14-B. (1) جيڪو به هن آرڊيننس، ضابطن يا قاعدن جي ڪنهن شق (Provision) سان ٽڪراءُ (Contravenes) ۾ ايندو، ان کي ڄاڻايل قيد جي سزا جيڪا وڌيڪ سال تائين ٿي سگهي ٿي يا

ڏنڊ جيڪو وڌيڪ پنجاهه هزار رپين تائين ٿي سگهي ٿي يا ٻنهي سزا گڏ سزا ڏني ويندي

(2) جيڪڏهن هن آرڊيننس يا ضابطن يا قاعدن جي ڀڃڪڙي ڪئي وڃي ٿي طرفان: --

(الف) هڪ باڊي ڪارپوريت (Body Corporate) ٽيڪنر، سيڪريٽري يا ٻيو

منت جيڪو به هجي، يا

(ب) ڪو ٻيو ماڻهو (Body)، آرگنائيزيشن (Organization) يا ادارو (Institution) هڪ

رڪن (Member) يا پائيوار (Partner) جي طرح يا اهڙي جماعت (Body) آرگنائيزيشن (Organization) يا ادارو (Institution) ٿيندڙ مک عملدار (Principal Officer).

3) با سندس طرفان اختيار ڏنل (Authorized) ڪنهن شخص طرفان ڪيل اهڙي ڏوهه جي حقيقت تي مشتمل هڪ لکت ۾ رپورٽ ملڻ کانسواءِ ڪا به عدالت (Court) هن آرڊيننس تحت ڪنهن ڏوهه جو ادراڪ (Cognizance) نٿي ڪري سگهي.

15. بورڊ جا هيٺيان عملدار هوندا: --

(i) چيئرمين (Chairman)

(ii) سيڪريٽري (Secretary)

(iii) امتحان ڪرائيندڙ (The Controller of Examinations)

(iv) ي ضابطن ۾ ڄاڻايل هجن.

16. (1) چيئرمين ضابطو رکندڙ اختياري (Controlling Authority) طرفان اهڙين شرطن ۽ ضابطن تحت مقرر ڪيو ويندو جيئن ان طرفان طئي ڪيل (Determined) هجي.

2) ري جي نوٽيفڪيشن جي تاريخ کان 4 سالن جي عرصي لاءِ آفيس رکندو ۽ سندس آفيس جو مڊو پورو ٿيڻ تي هي ٻيهر مقرر ڪري لاءِ اهل هوندو.

3) چيئرمين جي آفيس عارضي طور خالي هجي يا ٻي صورت ۾ موڪل، بيماري يا ٻئي سبب جي ڪري اهڙي عرصي لاءِ جيڪو هڪ سال کان وڌيڪ نه هجي، ته ضابطو رکندڙ اختياري (Controlling Authority) چيئرمين جي آفيس جون ذميواريون پوريون ڪرڻ لاءِ اهڙا انتظام (Arrangements) ڪري سگهي ٿي، جيڪي اها مناسب سمجهي.

(4) چيئرمين بورڊ جو مک سنڀاليندڙ (Principal Executive) ۽ تعليمي عملدار (Academic Officer) هوندو ۽ جڏهن موجود هجي، هيٺين جي گڏجاڻين جي صدارت ڪندو: --

(i) بورڊ

(ii) دفع (Section) 15 ت جوڙيل جماعتون (Committees).

(5) اها پڪ ڏيارڻ (Ensure) چيئرمين جي ذميواري هوندي ته هن آرڊيننس ۽ ضابطن ۽ قاعدن جي شقن جو ايمانداري سان مشاهدو (Observed) ڪري عملدرآمد (Carry out) ڪيو ويو آهي ۽ هي ان مقصد لاءِ جيڪي ضروري سمجهي سمورا اختياريات استعمال ڪندو.

(6) بورڊ جي انتظامي وهنوار (Administrative Business) ۾ ڪا ايمرجنسي (Emergency) اڀري (Arising) ۽ چيئرمين جي نظر ۾ (Opinion)، تڪڙو قدم (Immediate Action) گهري ٿي (Requiring)، ته چيئرمين اهڙو قدم کڻي سگهي ٿو جيڪو ضروري هجي ۽ اهڙي ڪنيل قدم بابت رپورٽ بورڊ جي ايندڙ گڏجاڻي ۾ منظوري لاءِ پيش ڪندو.

(7) ايمرجنسي (Emergency) جي صـ نانن جي ڪنٽرولر يا سيڪريٽري کانسواءِ بورڊ جو هڪ عملدار يا ملازم ڇهه مهينن جي عرصي کان وڌيڪ لاءِ نه مقرر ڪري سگهي ٿو.

بورڊ جا عملدار
(Officers of the
Board)

چيئرمين
(Chairman)

گاه ڪيو وڃي ته اهڙي هر مقرري بابت بورڊ کي ايندڙ گڏجاڻي تي منظوري لاءِ ٻڌايو ويندو (Reported)، ۽ جيڪڏهن بورڊ اهڙي ڪنهن مقرري کي نامنظور (Disapprove) ڪري ٿو يا ڄاڻايل مقرري جي ڇهه مهينن دوران بورڊ ان کي منظور ڪرڻ ۾ ناڪام ٿئي ٿو، مقرري پاڻمرادو (Forthwith) ختم (Terminate) ٿي ويندي.

(8) چيئرمين اهڙا ٻيا اختيار به استعمال ڪري سگهي ٿو جيڪي ضابطن ۾ بيان ڪيل هجن يا

جيڪي کيس بورڊ طرفان ڏنا ويا (Delegate) هجن.

17. (1) امتحان جو سيڪريٽري ۽ ڪنٽرولر ضابطو رکندڙ اختيار (Controlling Authority) طرفان مقرر ڪيا ويندا ۽ سموري وقت لاءِ (Whole-time) پگهاردار (Salaried) عملدار (Officers) هوندا.

حائري جو
يٽري ۽ ڪنٽرولر
(Secretary and
Controller of
Examinations)

(2) امتحان جي سيڪريٽري ۽ ڪنٽرولر جي خدمت (Service) جا شرط ۽ ضابطا ۽ انهن جا اختيارات (Powers) ۽ ذميواريون (Duties) ۽ جيڪي ضابطن (Regulations) ۾ ڄاڻايل (Prescribed) هوندا.

18. هن آرڊيننس جي شقن موجب، بورڊ جي ٻين عملدارن جا اختيارات (Powers) ۽ ذميواريون (Duties) اهي هوندا جيڪي بورڊ طرفان طئي (Determine) ڪيا ويندا.

ٻيا عملدار
(Other Officers)

19. بورڊ کي هيٺيون جماعتون (Committees) هونديون، يعني:--

بورڊ جي جماعت
(Committee of
Board)

(i) تعليمي جماعت (The Academic Committee)

(ii) معاشي جماعت (The Finance Committee)

(iii) مقرري جماعت (The Appointment Committee)

(iv) پيپر سيٽرس (Paper-setters) ۽ مک امتحان وٺندڙن (Head Examiners) جي مقرري لاءِ جماعت (Committee)

(v) ابن جي جماعت، ۽ (Committee of Courses)

(vi) ٻي ڪا جماعت (Committee) جيڪا ضابطن (Regulations) ۾ بيان ڪيل (Prescribed) هجي.

20. جماعتن جي جوڙجڪ (Constitution) اعمال/ڪم (Functions) ۽ ذميواريون (Duties) اهي هونديون جيڪي ضابطن ۾ بيان ڪيل (Prescribed) هونديون.

جماعتن جي جوڙجڪ جا
اختيارات ۽ ذميواريون،
(Constitution |
powers and duties
of committees)

21. ٻه هوندو جنهن ۾ فيس جي ڪمائي (Income of fees)، امدادي رقم (Endowments)، گرانٽس (Grants) يا خيراتي رقم (Contributions) جي سموري ڪمائي (Income) ي ويندي.

22. (1) بورڊ جا ڪاتا (Accounts) اهڙيءَ ريت رکيا ويندا (Maintain) جيئن قاعدن (Rules) ۾ بيان ڪيل (Prescribed) هجي.

ڪاتا ۽ چاچ پڙتال
(Accounts and
Audits)

(2) بورڊ جي ڪاتن جو بيان (Statement of Accounts) حڪومت کي سال ۾ هڪ ڀيرو فراهم ڪيو ويندو، جيئن ضابطن (Regulations) ۾ بيان ڪيل (Prescribed) هجي.

23. (1) بورڊ پنهنجي ملازمن جي پلائي لاءِ اهڙي پينشن يا پروويڊنٽ فنڊ يا ٻئي قائم ڪري سگهي ٿو جيئن اهو مناسب سمجهي، اهڙي سلسلي ۾ اهڙين شرطن (Conditions) موجب جيئن ضابطن (Regulations) ۾ بيان ڪيل (Prescribed) هجي.

(2) حڪومت، نوٽيفڪيشن ذريعي، اعلان ڪري سگهي ٿي ته پروويڊنٽ فنڊ ايڪٽ، 1925 (Pension) جي ايڪٽ XIX جون شقون، ذيلي دفع (Sub-Section) (1) تحت قائم ڪيل پروويڊنٽ فنڊ تي لاڳو هونديون، ۽ اهڙي اعلان بعد، اهو ايڪٽ ايئن عمل ۾ اچي ويندو جڏهن بورڊ حڪومت هو ۽ ڄاڻايل فنڊ حڪومتي پروويڊنٽ فنڊ هو.

24. بورڊ جو ڪو رڪن (Member) ڪا في نه اوڳاڙيندو (Draw) يا بورڊ جي فنڊز مان ڪنهن طريقي تي پگهار حاصل نه ڪندو يا بورڊ جي ڪنهن ٺيڪي ۾ سڌي ريت يا بورڊ جي معاملن ۾ شخص ذريعي داخل نه ٿيندو:

پ ته چيئرمين جا اخراجات (Emoluments) سندس مقرري جي شرطن ۽ ضابطن موجب هوندا، جنهن جي بورڊ جي فنڊز منجهان ادا ٿي (Paid) ڪئي ويندي.

25. ڪو به شخص جنهن کي بورڊ طرفان بورڊ جي ڪنهن امتحان لاءِ پڙهائي جي نصاب طور ڄاڻايل ڪنهن ڪتاب ۾ ڪو مالي فائدو ٿيندو هجي يا پائيوار ۾ ڪا فرم جيڪا پبلشر فراهم ڪري ٿو يا ڪو اهڙو ڪتاب فراهم ڪري ٿو، بورڊ يا جماعت جو رڪن ٿيڻ لاءِ اهل نه هوندو يا اهڙو ڪو فائدو حاصل ڪرڻ بعد جاري رکي نه سگهندو.

26. بورڊ يا ڪنهن جماعت (Committee) جو ڪو قدم يا ڪارروائي رڳو رڪنيت جي ڪنهن بي ڪري يا بورڊ يا جماعت (Committee) جي ڪنهن رڪن جي غلط طريقي مقرري جي ڪري غير موثر (Invalid) نه ٿيندي.

27. بورڊ طرفان ڪنيل سمورا قدم، جاري ڪيل حڪم يا هلايل ڪارروايون حتمي هونديون ۽ ڪنهن دالت ۾ هڪ مقدمو (Suit) ح سوال نٿو اٿاري سگهجي.

28. بورڊ ۽ جماعت (Committee) جا ارڪان (Members)، عملدار ۽ بورڊ جا ٻيا ملازم ۽ هن آرڊيننس جا مقاصد ماڻڻ لاءِ مقرر ڪيل ٻيا اشخاص (Persons) پاڪستان پينل ڪوڊ جي دفع (Section) 21 (1860 جي XLV) جي مطلب موجب عوامي ملازم (Public Servants) هوندا.

29. نقصانن يا ٻين قانوني ڪارروائين لاءِ حڪومت، ضابطو رڪنڌڙ اختياري (Controlling Authority)، بورڊ، ڪا جماعت (Committee)، بورڊ يا جماعت (Committee) جو ڪو رڪن (Member)، يا بورڊ جا عملدار يا ملازم ڪجهه ٿي وڃڻ جي صورت ۾ يا هن آرڊيننس ۽ ضابطن ۽ قاعدن جي پلائي جي مقصد سان ڪنيل قدم جي صورت، انهن خلاف ڪو به ڪيس (Suit) داخل نه ڪيو ويندو.

نوٽ: مذڪوره ترجمو عام ماڻهن جي واقفيت لاءِ آهي، جيڪو ڪورٽ ۾ استعمال نٿو ڪري سگهجي.